

چکیده :

هنر چون زبان مشترکی بین آدمی که با فطرت انسان در ارتباط است، با انتقال مفاهیمی موجود در لایه‌های پنهان و آشکار خود در ذهن و جان مخاطب اثر می‌گذرد، ازجمله‌ی این هنرهای که در میان جوامع به منصفی ظهور می‌رسد، معماری است. معماری به‌عنوان هنری که قوام و دوامش، در مفاهیم صورت و ماده گره‌خورده، به‌واسطه‌ی قوه‌ی بصری، ادراک و شهود می‌شود، و چنانچه بازتابی از ذات احدیتی مقدس و تجلی عالم برتر در ساحت مادی و نفسانی باشد، آن هنر، هنر قدسی و متناسب با آن فضای معماری مخلوق، معماری قدسی و مکان موردنظر مکان تقدس یافته‌ای است؛ به‌عبارتی دیگر خلق مکان مقدس مستلزم وجود کارکرد مقدس است، میزان تقدس این کارکرد رابطه‌ی مستقیم با حضور و تجلی امر قدسی دارد، در این خصوص ایجاد فضای گفتگو دینی به‌سبب اطاعت از امر قدسی در راستای تمسک‌جویی به حب‌الله از مهم‌ترین اماکن در برقراری ارتباط و گفتگوی موثر است، درست به همین دلیل است که مرکز گفتگو به‌عنوان مکانی مقدس تصویری از قلمرو الهی، حاوی پیام‌هایی مقدس و متعالی است که چگونگی برقراری روابط انسانی را به‌تصویر می‌کشد. فضای گفتگو دینی در پی اهدافی چون کاهش بحران‌های میان پیروان ادیان با تفاهیم و درک طرفین، نجات جامعه‌ی انسانی، افزایش روحیه‌ی دینی و منجی‌گرایی است، این اهداف تحقق نمی‌یابند مگر اینکه همراه با ملاحظات دینی، به‌دوراز جانب‌داری و سوگرایی باشد. سیر مسیر در تحقق اهداف به‌صورت شناخت ماهیت و مفاهیم، واژه‌شناسی، بررسی دیدگاه اندیشمندان در راستای با بهره‌گیری از مفهوم هنر، چگونگی تجلی هنر قدسی در فضای معماری و کالبد بنا، و نیز مولفه‌های معماری قدسی که در مخاطبین ایجاد حس مشترک نماید، است، سپس بستر، پتانسیل‌ها و عوامل دخیل بر آن، حول محور عوامل انسانی، طبیعی و کالبدی مورد بررسی قرار گرفت، پس از آن برخورد سایر طراحان از منظر تشابه با موضوع، رویکرد، بستر و مصادیق خارجی تدقیق و بازخوانی شد، در مجموع مطالعات انجام شده برنامه‌ی عملکردی و برنامه‌ی فیزیکی در ده عرصه در راستای پاسخگویی به نیازها در غالب جداولی ارائه شد، مطالعات حاکی از آن است که توجه به‌عناصر طبیعی و عناصر معماری در چهار حرف معماری (کف، سقف، دیوار و بازشوها) مفاهیمی را به آدمی با منشاء قداست منتقل می‌کند، این مفاهیم که زمینه‌ساز حیات‌معنوی، غایت‌زندگی و سعادت وی است آدمی را به شناخت و برقراری رابطه‌ی قدسی با خود، دیگران، طبیعت و معبود سوق می‌دهد، توجه به این ارتباط و چگونگی برقراری آن در حیات مدنی به‌دریافت حس قدسی مشترک هم‌راستا با نقاط مشترک می‌توان در فرآیند نشست و گفتگوی دینی راه‌گشا باشد.

کلمات کلیدی

هنر قدسی، معماری قدسی، هندسه‌ی قدسی، گفتگو، دین، گفتگوی دینی، تهران.